

Montessoriföreningen i Kungälv
styrelsen@strandskolan.org
Rektor vid Strandskolan
rektor@strandskolan.org

2013-02-18
Dnr 44-2012:5116
1 (5)

Tillsyn i den fristående grundskolan Strandskolan i Kungälv kommun

Beslut

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Montessoriföreningen i Kungälv en anmärkning. Skäl för beslutet framgår nedan under rubriken Skolinspektionens ingripande.

Ärendet avslutas härmed.

Bakgrund

Strandskolan är en fristående grundskola i Kungälv kommun som bedriver utbildning för förskoleklass och grundskola för årskurserna 1-9. Strandskolan har Montessoripedagogik som profil. Skolan hade vid Skolinspektionens senaste tillsynsbesök (december 2010) 220 elever.

Skolverket godkände Strandskolan som en fristående grundskola för årskurserna 1-9 genom beslut den 3 april 2000 (dnr 1999:0976). Enligt godkännandet har skolan även rätt att bedriva undervisning i förskoleklass i anslutning till skolan. Huvudman för skolan är Montessoriföreningen i Kungälv, ideell förening med organisationsnummer 853300-7004 och utgör ett föräldrakooperativ.

Med anledning av signaler som kommit till Skolinspektionens enhet för regelbunden tillsyn i Göteborg, dels från Barn- och elevombudet (Beo), dels från enheten för anmälningsärenden, beslutades den 11 november 2012 om en tillsyn, enligt 26 kapitlet, 2-9 §§ skollagen, vid Strandskolan avseende skolans arbete inom området "Trygghet och studiero". Ett besök gjordes på Strandskolan tisdag den 13 november. Vid besöket intervjuades två elevgrupper (yngre och äldre), en lärargrupp, elevhälsoteam (kurator och specialpedagog), rektor samt två styrelserepresentanter.

Inför besöket hade skolan inkommit med alla åtgärdsprogram som upprättats på skolan sedan 1 juli 2011 samt all skriftlig dokumentation som skolan och huvudmannen hade sedan 1 juli 2011 med anledning av klagomål som riktats mot skolan. Däri ingick exempelvis incidentrapporter.

I samband med besöket begärdes även skolans likabehandlingsplan, en sammanställning av skolans senaste enkätundersökning samt skolans ordningsregler. Dessa dokument har inkommit till Skolinspektionen.

Beslut

2013-02-18

Dnr 44-2012:5116

2 (5)

Tillsynen vid skolan har till uppgift att utreda om skolans generella arbete inom området "Trygghet och studiero" har brister som kan utgöra grund för föreläggande. Syftet är dock inte att utreda de fall som anmälts till och utreds av Barn- och elevombudet respektive Skolinspektionens enhet för anmälningsärenden.

Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut om ingripande.

Skolinspektionens ingripande

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Montessoriföreningen i Kungälv en anmärkning för arbetet inom området Trygghet och studiero.

Trygghet och studiero

Bedömning

Montessoriföreningen i Kungälv måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero:

- Rektor och lärare vid skolenheten Strandskolan ska vidta de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero.
- Rektor och lärare vid skolenheten Strandskolan ska genomföra ytterligare åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling

Motivering

Enligt skollagen får rektorn eller en lärare vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som framgår av skollagen 5 kap 7-23 §§ får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål. En åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Vidare framgår av skollagen att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Dessutom är en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor är i

sin tur skyldig att anmäla detta till huvudmannen som är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Det finns, enligt de intervjuer som genomförts med elever, lärare, elevhälsoteam och rektor, klasser vid skolan som har en bristande studiero.

Ordningsregler finns såväl för skolan som helhet, som för varje klass. Dock är efterlevnaden olika och tillämpningen skiljer mellan lärare. Påföljder om man bryter mot skolans ordningsregler och acceptansen för vad som får passera varierar mellan lärarna. Detta framkommer såväl från lärare som från elever och elevvårdsteamet. Rektorn och lärarna anser att det finns behov av att ha organiserade diskussioner för att få ett mer samstämmigt normkritiskt förhållningssätt.

Även åtgärdstrappan som ska framgå av likabehandlingsplanen råder viss osäkerhet om, då de olika intervjugrupperna delvis har olika syn på hur den ska tillämpas. Till exempel är det inte tydligt för alla när föräldrar/vårdnadshavare ska kontaktas. Eleverna litar dock på och har tilltro till att detta sker när behov finns.

Enligt uppgift från rektor och styrelserepresentanter finns det något fler än tio elever vid skolan vars föräldrar antingen ingår i styrelsen eller arbetar vid skolan. Detta är naturligt vid en skola som drivs av en förening på det sätt som denna skola gör. På frågan om hur man säkerställer att särbehandlingar av olika slag undviks, som skulle kunna uppstå eller upplevas, framgår att man inte särskilt diskuterat eller funderat över detta.

Från hösten 2011 arbetar kuratorn regelbundet vissa dagar på skolan och kan därmed numer bättre delta även i det förebyggande arbetet. Kuratorn är vid besökstillfället ansvarig för att tillsammans med en arbetsgrupp upprätta en ny likabehandlingsplan som ska vara färdig den 28 november. Den nya likabehandlingsplanen (som inkommit till Skolinspektionen den 3 december 2012) innehåller såväl utvärdering av förra årets plan som vilka insatser skolan ska vidta innevarande läsår som en följd av utvärderingen. Av utvärderingen framgår att man analyserat skolenkäten och där noterar att alla; barn och elever, föräldrar och personal, önskar bättre arbetsro i klassrummen och på skolgården samt att det finns barn/elever som inte har någon att leka med (1 procent) eller känner sig otrygga (4 procent). Dessa noteringar innebär att man har detta som skolans fokusområde under året som kommer. Därutöver har man angett riktade insatser som tillkommit efter utvärdering av förra årets plan. Där nämns lekvärdar, anställd kurator på deltid, kortare rast mitt på dagen, mer lekutrustning, mobiltelefonregler för lågstadiet, regelbundna diskussioner om förhållningssätt bland personal, ny likabehandlingsgrupp samt dokumentation. De flesta av dessa insatser har Skolinspektionen noterat som påbörjade eller verkställda under tillsynen, men några har också framkommit som utvecklingsbehov vid intervjuerna och dokumentstudierna (tex regelbundna diskussioner om förhållningssätt bland personalen som ännu inte påbörjats

Beslut

2013-02-18

Dnr 44-2012:5116

4 (5)

samt dokumentation). I övrigt innehåller likabehandlingsplanen nödvändiga definitioner och rutiner, liksom de förebyggande och främjande insatser som skolan genomför eller ska genomföra.

Enligt intervjuer med lärare och elever samt enligt skolans elevenkät framgår att det finns en risk att någon eller några elever på skolan är ensamma och kan känna sig utsatta, mobbade eller kränkta. De äldre eleverna upplever att de inte riktigt får chans att bidra i arbetet att motverka detta, eftersom lärarna inte alltid förklarar varför man gör vissa insatser för att tex förebygga mobbning eller främja likabehandling.

För att fånga upp signaler om elever är utsatta för kränkningar, är ensamma eller av andra orsaker har behov av personalens ingripande har skolan flera olika system. Varje rast finns enligt eleverna tre rastvärdar/rastvakter att tillgå för eleverna, skolan har ett system med kamratstödjare som ska utgöra "extra ögon" och som har regelbundna möten med särskilt utsedda lärare och skolan genomför varje år en skolenkät där eleverna får svara på frågor om trivsel, studiero, trygghet och nöjdhet i olika avseenden. De intervjuade eleverna uppger att de har lärare eller andra vuxna som de känner förtroende för och vid behov kan vända sig till. Kuratorn har också regelbundna tider då eleverna har möjlighet att göra spontanbesök. Detta är dock en nyhet som inte är allmänt känt bland eleverna. Tidigare har kuratorn arbetat mer konsultativt med begränsade uppdrag och inte varit tillgänglig på samma sätt för eleverna.

Skolan har även ett incidentrapporteringssystem med särskilda blanketter som ska fyllas i när något hänt. De 40-tal incidentrapporter som skolan skrivit sedan 1 juli 2011 har Skolinspektionen tagit del av. Dessa rör främst mindre olyckshändelser på skolgården och har oftast inte koppling till kränkningar eller att elever är otrygga. Även dokumentation gällande cirka 20 klagomål på utbildningen som kommit skolan till del från 1 juli 2011 har granskats av Skolinspektionen. Här finns några klagomål som kan relateras till trygghet och studiero. Där framkommer även att skolan vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med de påtalade problemen.

Representanter för styrelsen är oroade för att skolan tidigare inte lyckats fånga upp och åtgärda den utsatthet som bl.a. de elever som nu är föremål för Beos utredning upplevt. Man är orolig för att man inte kan känna sig helt säkra på att detta inte kan hända igen. Dock har man sedan cirka ett halvår tillbaka regelmässiga informationspunkter vid styrelsemötena där man får information om alla signaler om kränkningar som kommer rektorn till del. Styrelsen håller sig nu informerad och tar även del av skolenkäten som de ska analysera vid nästa styrelsemöte för att vid behov kunna besluta om åtgärder.

Utredningen visar att verksamheten vid Strandskolan inte alltid kan tillförsäkra alla elever trygghet och studiero. Det finns lärare som tillämpar ordningsregler olika och det finns olika uppfattningar om hur den sk åtgärdstrappan ska tillämpas. Eftersom personalen under rektors ledning inte heller diskuterat sina egna normer och hur man ska förhindra eventuell upplevd särbehandling av egna eller styrelsens barn, finns risk

för att tryggheten och studieron påverkas negativt. Det framkommer även att såväl elever, lärare och annan personal känner till att det finns enstaka elever som kan vara utsatta eller kan känna sig kränkta. Det framgår också av skolans egen enkätundersökning. Även om åtgärder vidtagits behöver skolan under rektors ledning vidta ytterligare åtgärder utifrån den kunskap man har så att inga barn eller elever vid skolan riskerar att utsättas för kränkande behandling. Även i detta sammanhang kan det vara möjligt att nå framgång genom att ha normkritiska diskussioner och tydliggöra hur åtgärdstrappan ska tillämpas. Skolinspektionens tillsyn visar dock att skolan och huvudmannen vidtagit ett antal åtgärder under det senaste halvåret som syftar till att förbättra arbetet inom området trygghet och studiero. Med anledning de åtgärder man vidtagit och av att processer pågår vid skolan ser Skolinspektionen överträdelserna som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning. Skolinspektionen förutsätter att huvudmannen vidtar nödvändiga åtgärder enligt detta beslut, och avslutar därmed ärendet

Författning:

5 kap. 5 och 6 §§ skollagen

6 kap. 7 och 10 §§ skollagen

I ärendets slutgiltiga handläggning utredaren/juristen Magnus Jonasson och avdelningsjuristen Johan Kylanfelt deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Peter Ekborg
Avdelningschef

Hans Larson
Föredragande/enhetschef

Kopia tillBarn- och elevombudet, carl-gustav.sidenqvist@skolinspektionen.seEnheten för anmälningssärenden i Göteborg, anja.garstad@skolinspektionen.se